

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

บทนี้จะนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย โดยจะกล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานพัฒนาบุคลากร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

1.1 ผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ได้แก่ รองผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร (ฝ่ายการศึกษา) รองปลัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานการศึกษา ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 คน ใช้เป็นประชากรในการวิจัย

1.2 ผู้บริหารระดับสำนักงานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก รองผู้อำนวยการสำนักฝ่ายบริหารทั่วไป ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ ผู้อำนวยการกองโรงเรียน ผู้อำนวยการหน่วยศึกษานิเทศก์ และหัวหน้าฝ่ายวินัยและพัฒนาคูศล รวมจำนวน 6 คน ใช้เป็นประชากรในการวิจัย

1.3 ผู้บริหารระดับสำนักงานเขต ได้แก่ ศึกษาธิการเขต หรือหัวหน้างานศึกษาธิการเขตสาขา จำนวน 40 คน ใช้เป็นประชากรทั้งหมดในการวิจัย

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 428 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 478 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 428 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Yamane (1973 : 886) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน 239 คน การสุ่มตัวอย่างดำเนินการโดยการสุ่มแบบ

แบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportionate Stratified Sampling) ตามขนาดของโรงเรียนและการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

- ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 107 คน
 - ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง จำนวน 73 คน
 - ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 59 คน
- ดังนั้น รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 239 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

1. แบบสัมภาษณ์ ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของกรุงเทพมหานคร และผู้บริหารระดับสำนักการศึกษาเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และปลายเปิด (Open - ended) จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร และแนวทางแก้ไข มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และปลายเปิด (Open - ended) จำนวน 12 ข้อ

2. แบบสอบถาม ใช้สอบถามศึกษาธิการเขตหรือหัวหน้าศึกษาธิการเขตสาขา และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา อายุราชการ และประสบการณ์ด้านการบริหาร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิด การพัฒนาบุคลากรของ Castetter (1992) มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และปลายเปิด (Open-ended) จำนวน 28 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และปลายเปิด (Open - ended) จำนวน 5 ข้อ

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

3. นำแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจ ปรับ และแก้ไข

4. นำแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องยิ่งขึ้น

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย 3 ท่าน คือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. นายไพรัช อรรถถามานนท์

เลขานุการ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

3. นายศักรินทร์ สุวรรณโรจน์

ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล สำนักงานคณะกรรมการ-

ข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ

5. นำแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม จากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต่อจากนั้นจึงสร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ขึ้น

6. นำแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกเสนอบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอให้ออกหนังสือถึงผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังสำนักงานเขต และโรงเรียนต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์และหนังสือขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์พร้อมทั้งนัดหมายการสัมภาษณ์ไปยังผู้ให้สัมภาษณ์ล่วงหน้า และดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองทั้งหมด ช่วงเวลาในการสัมภาษณ์ คือ ตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม - 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ 10 คน ผู้วิจัยสัมภาษณ์ได้ครบทั้ง 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปให้ศึกษาธิการเขต หัวหน้าศึกษาธิการเขตสาขา และผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งแนบซองติดแสตมป์ จ่าหน้าซองถึงผู้วิจัย สำหรับส่งแบบสอบถามคืนมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์

4. หลังการส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ผู้วิจัยได้ติดตามขอรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามคืนมา ทั้งทางโทรศัพท์และออกหนังสือติดตามเป็นลายลักษณ์อักษร และติดตามรับคืนด้วยตนเองบางส่วน

5. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปทั้งหมดจำนวน 279 ฉบับ โดยส่งให้ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 239 ฉบับ ศึกษาธิการเขตและหัวหน้างานศึกษาธิการเขตสาขา จำนวน 40 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 263 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.27 และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 263 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน

กลุ่มตัวอย่าง	ส่งไป	ได้รับคืน		แบบสอบถามสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน	239	230	96.23	230	100
กลุ่มศึกษานิเทศและ- หัวหน้างานศึกษานิเทศ	40	33	82.50	33	100
รวม	279	263	94.27	263	100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์โดยวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ปัญหาในการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นรูปตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ค่าสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

$$\text{สูตร ค่าร้อยละของแต่ละรายการ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

(ประคอง กรรณสูตร, 2525 : 40)